

30.4.2014

Dnro 863/4/13

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Maija Sakslin

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Terhi Arjola-Sarja

ULOSOTTOVELALLISTA KOSKEVIEN TIETOJEN LÄHETTÄMINEN SÄHKÖPOSTITSE

1

KANTELU

A ja B pyysivät 23.2.2013 eduskunnan oikeusasiamiehelle osoittamassaan kirjeessä oikeusasiamiestä tutkimaan Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan ulosottoviraston menettelyä. Lisäksi he arvostelivat pankin menettelyä.

A ja B esittivät muun muassa, että he eivät olleet saaneet kunnon selvitystä siitä, mihin kiinteistön myynnistä saadut varat oli käytetty. Tietosuojalakiin viitaten he ihmettelivät myös sitä, voiko ulosotto ilmoittaa kirjeessä tarkemmin kerrotun asian B:lle sähköpostitse. Kantelijat myös totesivat, ettei mitään asiakirjoja ollut tullut kirjattuna ja vielä arvostelivat muun muassa maksuajan lyhyttä.

Lisäksi A lähetti tänne 25.2., 27.2. (2 kpl), 14.3., (2 kpl), 20.3. (2 kpl) ja 1.4.2013 saapuneet lisäkirjelmät. Kirjeessä 14.3.2013 A muun muassa kertoi saamastaan ilmoituksesta, jonka mukaan Danske Bank Oyj oli 12.3.2013 peruuttanut ulosmittaus- ja myyntihakemuksensa koskien B:n omistamaa kiinteistöä. A kertoi myös, että häneltä oli evätty vapaakuukaudet, joita hänelle oli aikaisemmin myönnetty viran puolesta kaksi vuodessa.

- - -

3

RATKAISU

3.1

Oikeusasiamiehen toimivallasta

Oikeusasiamiehellä ei ole lain mukaan oikeutta tutkia yksityisten yritysten menettelyä. Oikeusasiamies voi tutkia vain viranomaisten, virkamiesten ja muiden julkista tehtävää hoitavien menettelyä. Esimerkiksi pankkien toiminnan valvominen ei siten kuulu oikeusasiamiehen toimivaltaan.

Näin ollen en voi tutkia kantelua tai sen lisäkirjeitä siltä osin kuin niissä on kysymys pankin menettelystä.

Tiedoksi myös ilmoitan, että oikeusasiamiehellä ei laillisuusvalvojana ole mahdollisuutta antaa oikeudellista neuvontaa.

3.2

Tieto kiinteistön myynnistä saatujen varojen jaosta

Kihlakunnanvoudin selvityksen mukaan A:lle ei ole lähetetty tietoa kiinteistön myynnistä saatujen varojen jaosta, koska hän ei ole ollut kysymyksessä olevan kiinteistön omistaja. Kiinteistön omistaneelle velalliselle on myynnin jälkeen 5.10.2012 lähetetty jakoluettelo.

Johtavan kihlakunnanvoudin lausunnon mukaan näyttää siltä, että A on saanut omissa ulosottoasioissaan ne tiedot ja selvitykset, mihin hän velallisena on ollut oikeutettu. A:lle ei voida ulosottoviraston aloitteesta lähettää erillistä selvitystä toisen henkilön omistaman kiinteistön myynnistä kertyneiden varojen jaosta. Kiinteistön omistaneelle velalliselle on asianmukaisesti lähetetty jakoluettelo, josta varojen käyttö eri veloille on käynyt selville.

Katson, että käytettävissäni olevien asiakirjojen perusteella asiassa ei tältä osin ole ilmennyt aihetta epäillä oikeusasiamiehen toimenpiteitä edellyttävää lainvastaista menettelyä tai velvollisuuden laiminlyöntiä.

3.3

Kihlakunnanulosottomiehen ilmoitus B:lle

3.3.1

Selvitys tapahtumista

Kihlakunnanulosottomies on 22.2.2013 lähettänyt B:lle sähköpostin, jonka aiheeksi on merkitty "Danske Bankin saatava, velallinen A". Viestissä on kerrottu ulosottoon tulleesta "A:n" velasta Danske Bank Oyj:lle, velan saldosta ja pankin täytäntöönpanopyynnöstä. Lisäksi viestissä on tiedusteltu mahdollisuutta maksaa velka ilman täytäntöönpanopyynnössä pyydettyä ulosmittausta ja myyntiä. Eräpäiväksi viestissä on ilmoitettu 8.3.

Saamastani selvityksestä ilmenee lisäksi muun muassa seuraavaa.

Danske Bank Oyj on 24.10.2013 toimittanut ulosottoon A:ta koskevan ulosottohakemuksen, jossa pantinhaltijana oleva pankki on pyytänyt ulosmittaamaan ja realisoimaan B:n omistaman kiinteistön A:n henkilökohtaisesta velkakirjalainasta. B oli tuossa velkakirjalainassa pantannut panttikirjat kiinteistöön erityispanntaussitoumuksella A:n velkakirjan pantiksi. Ulosoton tietojärjestelmä on lähettänyt asiassa postitse kirjallisen vireilletuloilmoituksen ja maksukehotuksen A:lle. Maksukehotuksen eräpäivä on ollut 11.3.2013. Koska velka ei ole ollut B:n, ulosoton tietojärjestelmä ei ole lähettänyt hänelle ilmoitusta asiasta. Ulosottovirastossa on kuitenkin katsottu parhaaksi ilmoittaa B:lle, että ulosottoon on saapunut sellainen velkomusasia, missä velkoja on pyytänyt ulosmittaamaan ja myymään hänen omaisuuttaan erityispanntaussitoumuksen perusteella. Ilmoitus on katsottu tärkeäksi, koska A:n velkakirjalainan saldo on ollut pieni ja ulosotossa on siten katsottu, että B:llä voisi olla mahdollisuus maksaa velkakirjalaina pois ilman ulosmittaus- ja myyntitoimenpiteitä. Ilmoitus on lähetetty sähköpostiosoitteeseen, jota B on itse käyttänyt yhteydenpidossaan ulosottovirastoon.

Danske Bank Oyj on myöhemmin peruuttanut ulosmittaus- ja myyntihakemuksen B:n osalta, koska ulosottoperusteessa on ollut muodollinen virhe. Tuomiosta on puuttunut hypoteekkiulosmittaus. Muutoksesta on ilmoitettu A:lle ja B:lle kirjeitse 13.3.2013.

3.3.2

Ilmoituksen lähettäminen B:lle

Ulosottokaarella (jäljempänä UK) tarkoitetaan sivullisella UK 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan muuta kuin 1–5 kohdassa tarkoitettua henkilöä. Säännöksen 1-5 kohdissa on määritelty, mitä ulosottokaarella tarkoitetaan hakijalla, vastaajalla, velkojalla ja velallisella sekä asianosaisella.

Totean, että B on ollut kysymyksessä olevassa ulosottoasiassa sivullisen asemassa. Edelleen totean, että ulosottokaarella omaksuttu asianosaikäsite on suppeampi kuin esimerkiksi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (jäljempänä julkisuuslaki) 11 §:n mukainen asianosaisuus. Julkisuuslain 11 §:n mukaan asianosaisia ovat hakija, valittaja sekä muu, jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee. Mainitun säännöksen mukaan asianosaisella on oikeus saada asiaa käsittelevältä tai käsitelleeltä viranomaiselta tieto muunkin kuin julkisen asiakirjan sisällöstä, joka voi tai on voinut vaikuttaa hänen asiansa käsittelyyn. Oikeuskirjallisuudessa todetun mukaisesti eräitä ulosottolain (sittemmin UK:n) katsannossa sivullisia tahoja, kuten esimerkiksi ulosottovelallisen puolesta vakuuden antanutta henkilöä, on pidettävä asianosaisena heidän pyytäessään tietoja, jotka voivat tai ovat voineet vaikuttaa heidän asiansa käsittelyyn. (Ks. esim. HE 216/2001 vp ja Tuula Linna - Tatu Leppänen: Ulosottomenettely, 2005, s. 536.)

UK:n kuulemista koskevan yleissäännöksen, UK 3 luvun 32 §:n, 2 momentin mukaan ulosottomiehen tulee muissakin kuin erikseen säädetyissä tapauksissa kuulla asianosaista tai sivullista, jos asialla arvioidaan olevan tälle huomattava merkitys eikä kuulemiselle ole estettä. Säännöstä koskevassa hallituksen esityksessä (HE 216/2001 vp) on kuulemisen tavan osalta todettu, että se on säännöksessä tarkoituksellisesti muotoiltu joustavaksi ja että kuuleminen on suoritettava sopivalla tavalla. Esityksen mukaan kuuleminen ei edellytä todisteellista tiedoksiantoa eikä muutakaan määrämuotoista menettelyä. Tärkeintä on se, että ulosottomies pyrkii aidosti saamaan asianomaiselle perille viestin siitä, että tälle on varattu tilaisuus tulla kuulluksi ja että kuulemistapa ei aseta turhia kynnyksiä asianomaiselle. Esityksen mukaan suositeltavaa olisi antaa muutama vaihtoehto, joista kuultava voisi valita itselleen sopivan, esimerkiksi puhelinyhteyden, sähköpostin, telekopion ja viraston käyntiosoitteen.

Saamani selvityksen perusteella kysymyksessä olevan ilmoituksen lähettämistä B:lle on ulosottovirastossa pidetty tärkeänä ja asialla on arvioitu olevan huomattava vaikutus B:n omistusoikeuden kannalta. Selvityksessä menettelyn on myös katsottu olevan vähemmän haitan periaatteen mukainen.

Totean, että asianmukaisuuden vaatimusta koskevan UK 1 luvun 19 §:n mukaan täytäntöönpanotehtävät tulee suorittaa joutuisasti, tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti aiheuttamatta vastaajalle tai sivulliselle suurempaa haittaa kuin täytäntöönpanon tarkoitus vaatii.

Edeltä ilmenevään viitaten, katson, ettei estettä ilmoituksen lähettämiselle B:lle ole ollut. Asia ei siten edellytä tältä osin toimenpiteitä puoleltani.

3.3.3

Ilmoituksen lähettäminen sähköpostitse

3.3.3.1

Oikeusohjeita

Suomen perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla.

Julkisuuslain 22 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen asiakirja on pidettävä salassa, jos se tässä tai muussa laissa on säädetty salassa pidettäväksi tai jos viranomaisen lain nojalla on määrännyt sen salassa pidettäväksi taikka jos se sisältää tietoja, joista on lailla säädetty vaitiolovelvollisuus. Säännöksen 2 momentin mukaan salassa pidettävää viranomaisen asiakirjaa tai sen kopiota tai tulostetta siitä ei saa näyttää eikä luovuttaa sivulliselle eikä antaa sitä teknisen käyttöyhteyden avulla tai muulla tavalla sivullisen nähtäväksi tai käytettäväksi.

Julkisuuslain 18 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen tulee hyvän tiedonhallintatavan luomiseksi ja toteuttamiseksi huolehtia asiakirjojen ja tietojärjestelmien sekä niihin sisältyvien tietojen asianmukaisesta saatavuudesta, käytettävyydestä ja suojaamisesta sekä eheydestä ja muusta tietojen laatuun vaikuttavista tekijöistä sekä tässä tarkoituksessa säännöksen 5 kohdan mukaan erityisesti huolehtia siitä, että sen palveluksessa olevilla on tarvittava tieto käsiteltävien asiakirjojen julkisuudesta sekä tietojen antamisessa ja käsittelyssä sekä niiden ja asiakirjojen ja tietojärjestelmien suojaamisessa noudatettavista menettelyistä, tietoturvallisuusjärjestelyistä ja tehtävänjaosta, samoin kuin siitä, että hyvän tiedonhallintatavan toteuttamiseksi annettujen säännösten, määräysten ja ohjeiden noudattamista valvotaan.

Julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 23 kohdan mukaan salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat, jollei erikseen toisin säädetä muun muassa ulosottoviranomaisen asiakirjat siltä osin kuin ne sisältävät sellaisia tietoja, jotka ulosottorekisteriin merkittyinä olisivat ulosottokaaren mukaan salaisia, sekä tiedot luonnollisesta henkilöstä ulosottovelallisena ja ulosotto selvitys.

Ulosottorekisterin tietosisältöä koskevan UK:n 1 luvun 26 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan ulosottorekisteriä varten saadaan paikallisiin rekisterin osiin kerätä ja niihin tallettaa ulosottoasioiden hallintaa varten asianosaisten ja heidän edustajiensa tunnistetietoja ja yhteystietoja sekä tietoja tilitysosoitteesta, täytäntöönpanon tai saatavan laadusta, hakijan saatavasta, ulosottomiehen suorittamista täytäntöönpanotoimista ja niiden ajasta, kertyneistä ja hakijalle tilitetystä rahamäärästä, täytäntöönpanon esteistä, passiivisaatavaksi merkitsemisestä samoin kuin muita vastaavia ulosottoasiaa ja täytäntöönpanotoimituksia koskevia tietoja (asianhallintatiedot).

UK:n mainitun luvun 30 §:n mukaan ulosottorekisteriin talletetut tiedot, joista voidaan antaa 31 §:n 1 momentissa tarkoitettu todistus, ovat julkisia, ja muut rekisterin tiedot salassa pidettäviä.

Viimeksi mainitun säännöksen mukaan jokaisella on oikeus saada paikalliselta ulosottoviranomaiselta nimeämäänsä henkilöä ulosottoasian vastaajana koskeva todistus ulosottorekisteristä. Todistukseen merkitään pyynnön esittämissä edeltäneiden kahden vuoden aikana talletetut seuraavat tiedot:

- 1) hakijan ja vastaajan nimi sekä vastaajan syntymäaika ja kotikunta;
- 2) ulosottoasia, sen vireilläoloaika ja passiivisaatavaksi rekisteröinti;
- 3) hakijan saatavan määrä ja hakijalle tilitetty määrä;
- 4) estetodistuksen laatu ja päivämäärä.

Henkilötietolain 5 §:n mukaan rekisterinpitäjän tulee käsitellä henkilötietoja laillisesti, noudattaa huolellisuutta ja hyvää tietojenkäsittelytapaa sekä toimia muutoinkin niin, ettei rekisteröidyn yksityiselämän suojaa ja muita yksityisyyden suojan turvaavia perusoikeuksia rajoiteta ilman laissa säädettyä perustetta.

Henkilötietolain 32 §:n 1 momentin mukaan rekisterinpitäjän on toteutettava tarpeelliset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet henkilötietojen suojaamiseksi asiattomalta pääsylvä tietoihin ja vahingossa tai laittomasti tapahtuvalla tietojen hävittämiseltä, muuttamiselta, luovuttamiselta, siirtämiseltä taikka muulta laittomalta käsittelyltä.

3.3.3.2 Arviointi

Kihlakunnanvoudin selvityksen ja johtavan kihlakunnanvoudin lausunnon perusteella ulosottovirastossa on ohjeet, joiden mukaan sähköposti lähetetään suojattuna, mikäli viestissä on salassa pidettävää tietoa.

Kihlakunnanvoudi toteaa selvityksessään, että tässä tapauksessa on ollut tuttu sähköposti, usein työssään matkustava henkilö, lyhyt aikataulu eikä viestin sisällössä ole ollut sellaista, mikä kihlakunnanvoudin mukaan olisi pitänyt lähettää suojattuna viestinä. Myös sähköpostin lähettänyt kihlakunnanulosottomies kertoo selvityksessään, ettei sähköpostin suojaaminen ole tässä ollut tarpeen. Kihlakunnanulosottomiehen toteaman mukaan kyseinen sähköposti ei sisältänyt henkilötunnuksia ja niihin liittyvää arkaluontoista tietoa. Niin ikään johtava kihlakunnanvoudi toteaa lausunnossaan, että viesteissä ei näyttäisi olevan salaista tietoa. Kihlakunnanvoudin mukaan kihlakunnanulosottomies ei ollut toiminut ohjeen vastaisesti.

Totean, että ulosottorekisteriin talletettujen tietojen yleisjulkisuudesta säädetään ulosottokaareissa ja muun asiakirjan julkisuudesta julkisuuslaissa. Oikeuskirjallisuudessa esitetyn mukaan ulosottorekisteriin talletettujen tietojen julkisuutta ja salassapitoa koskevat ulosottokaaren 1 luvun säännökset ovat erityissääntelyä suhteessa yleiseen julkisuuslakiin ja syrjäyttävät salassapidon osalta julkisuuslain. Näin ollen ulosottokaaren 1 luvun 31 §:ssä yleisjulkisiksi säädetyt tiedot ovat aina julkisia ja muut tiedot aina yleisöltä salassa pidettäviä. Ulosottokaaren 1 luvun 30 ja 31 §:n säännöksiä sovelletaan kuitenkin julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 23 kohdan viittaussäännöksen perusteella myös muihin ulosoton asiakirjoihin. Tällä pyritään varmistamaan se, että sellaiseen tietoon, joka voitaisiin ulosottokaaren mainitun luvun 26 §:n mukaan tallettaa ulosottorekisteriin, sovelletaan ulosottokaaren julkisuuslainsäätöä silloinkin, kun tieto on muussa asiakirjassa tai ei ole talletettu ulosottorekisteriin. Tiedon olomuoto tai alusta ei siten vaikuta tiedon salassa pidettävyyteen. Jos muussa asiakirjassa oleva tieto on tyypiltään asianhallintatietoa, se jakautuu julkiseen ja salassa pidettävään edellä mainittujen 30 ja 31 §:en mukaisesti. Poikkeuksena ovat luonnollista henkilöä koskevat velallistiedot, jotka ovat muussa asiakirjassa kokonaan salassa pidettäviä (Tuula Linna - Tatu Leppänen: Ulosottomenettely, 2005, s. 512–519).

Julkisuuslain muutosta koskevassa hallituksen esityksen (HE 216/2001 vp.) yleisperusteluissa on todettu, että siltä osin kuin kysymys on luonnollisesta henkilöstä velallisena, julkisuus rajoittuu yksityisyyden suojan vuoksi ulosottorekisteristä annettaviin todistuksiin merkittäviin tietoihin. Julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 23 kohtaa koskevien yksityiskohtaisten perustelujen mukaan tietoja, jotka koskevat luonnollista henkilöä velallisena annetaan yhdenmukaisella tavalla niin kuin ulosottolain (nykyisin UK:n) 1 luvun 31 §:ssä säädetään. Lakivaliokunta on hallituksen esityksen johdosta antamassaan mietinnössä (LaVM 34/2002 vp) mainitun kohdan osalta vielä todennut luonnollista henkilöä koskevien velallistietojen julkisuuden rajoittuvan niihin yleisjulkisiin todistuksiin, joita edellä mainitussa 31 §:ssä tarkoitetaan.

Nyt kysymyksessä oleva sähköposti on sisältänyt tiedon luonnollisesta henkilöstä ulosottovelallisena. Näin ollen sähköposti on sisältänyt julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 23 kohdan nojalla salassa pidettävän tiedon.

Totean, että apulaisoikeuskansleri on ratkaisukäytännössään ottanut kantaa siihen, onko viranomaisen menettelyä arvioitaessa annettava merkitystä sille, että kantelija itse on lähettänyt salassa pidettäviä tietoja sisältävän sähköpostiviestin viranomaiselle suojaamattomassa sähköpostissa. Tapauksessa AOK 342/1/2012 poliisi oli lähettänyt kantelijalle sähköpostiviestin, joka apulaisoikeuskanslerin näkemyksen mukaan sisälsi julkisuuslain perusteella salassa pidettäviä tietoja eikä sitä näin ollen olisi saanut lähettää tavallisessa suojaamattomassa sähköpostissa. Poliisin menettelyn arvioinnin kannalta ei ollut

merkitystä sillä, että kantelija oli itse lähettänyt asiaan liittyneitä viestejään poliisille suojaamattomassa sähköpostissa.

Selvityksen perusteella syynä siihen, että ilmoitusta ei ole lähetetty suojattuna sähköpostina, on ollut se, että kihlakunnanulosottomies ei ole katsonut viestin sisältävän sellaista tietoa, joka edellyttäisi suojatun yhteyden käyttämistä. Edeltä ilmenevän mukaisesti pidän tätä kihlakunnanulosottomiehen käsitystä virheellisenä. Tässä tapauksessa edes viestin lähettäminen suojattuna ei käsitykseni mukaan kuitenkaan olisi ollut riittävää salassa pidettävän tiedon suojaamiseksi. Tieto luonnollisesta henkilöstä velallisena on nimittäin ilmennyt sähköpostiviestin aihe -kentästä, jossa on ilmoitettu henkilön etu- ja sukunimi sekä että kysymys on velallisasemassa olevasta henkilöstä.

Vastaanotettaessa esimerkiksi ulosottovirastosta lähetetty suojattu viesti, viestin vastaanottajalle tulee sähköpostiin ilmoitus valtioneuvoston tietohallintoyksikön välittämästä luottamuksellisesta viestistä. Suojattu viesti aukeaa erillisestä linkistä. Tästä ilmoituksesta näkyy myös muun muassa lähetetyn sähköpostiviestin aihe -kenttään merkitty teksti. Oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksesta puhelimitse saadun tiedon mukaan tähän kenttään merkitty teksti ei ole suojattu.

Tässä tapauksessa itse sähköpostiviestistä, joka siis olisi ollut suojattavissa, on ilmennyt velallisen etunimi, mutta ei sukunimeä. Pelkästä etunimestä velallista ei asiaan nähden ulkopuolinen henkilö käsitykseni mukaan voine tunnistaa. Viestistä ilmenevien muiden tietojen perusteella on kuitenkin mahdollista, että velallinen on pääteltävissä.

Totean, että perustuslain säännöksiin suojatun yksityisyyden kannalta on välttämätöntä, että ulosottovelallisen asiaa hoidetaan ulosottovirastossa salassapitosäännösten edellyttämällä huolellisuudella ja siten, etteivät hänen asiaansa koskevat salassa pidettävät tiedot joudu sivullisten tietoon.

Katson kihlakunnanulosottomiehen menetelleen virheellisesti kun hän on merkinnyt julkisuuslain mukaan salassa pidettävän tiedon lähettämänsä sähköpostin aihe -kenttään. Lisäksi kiinnitän hänen huomiotaan sen varmistamiseen, ettei salassa pidettäviä tietoja sähköpostia käytettäessäkään päädy sivullisten tietoon.

3.4

Maksuaika

UK 4 luvun 5 §:n mukaan maksukehotuksessa asetetaan määräpäivä, jolloin velallisen on viimeistään suoritettava hakijan saatava ulosottomiehelle. Mainitun luvun 6 §:n mukaan, jollei velallinen maksa hakijan saatavaa viimeistään maksukehotuksessa asetettuna määräpäivänä, toimitetaan ulosmittaus. Ulosottomies saa kuitenkin erityisestä syystä antaa velalliselle pyynnöstä maksuaikaa, jos velallinen todennäköisesti maksaa saatavan maksuaikaa saatuaan. Maksuaikaa voidaan antaa enintään kolme kuukautta maksukehotuksen määräpäivästä laskettuna. Jos velallinen osoittaa hakijan siihen suostuneen, maksuaikaa voidaan antaa tätä pitempi aika, hakemuksen raukeamatta ei kuitenkaan yli kuutta kuukautta. Tarvittaessa ulosottomies saa toimittaa maksuaikana turvaavan ulosmittauksen.

Ensin selostettua säännöstä koskevissa esitöissä (HE 13/2005 vp) todetun mukaan maksulle varatun määräajan tulisi olla lyhyt, mutta kuitenkin riittävä siihen, että velallisella on mahdollisuus maksaa saatava. Hallituksen esityksen mukaan määräaika voisi olla esimerkiksi yhdestä kolmeen viikkoon. Määräajan pituus jätetään hallituksen esityksessä ulosottokäytännön ja tarvittaessa ulosottomiehen tapauskohtaisen harkinnan varaan.

Kantelussa on tältä osin kysymys B:lle edellä käsitellyssä 22.2.2013 lähetetyssä ilmoituksessa ilmoitetusta määräajasta, joksi viestissä on ilmoitettu 8.3. Asiassa A:lle lähetetyssä 25.2.2013 päivätyssä maksukehotuksessa eräpäiväksi on merkitty 11.3.2013.

Katson, että kihlakunnanulosottomies ei ole ylittänyt asiassa hänelle kuuluvaa harkintavaltaa.

3.5

Vapaakuukaudet

UK 4 luvun 52 §:n mukaan sen jälkeen, kun palkan ulosmittaus on jatkunut yhtäjaksoisesti tai lähes yhtäjaksoisesti vuoden, ulosmittaus on keskeytettävä määräajaksi (vapaakuukaudet), jos:

- 1) ulosmittaus on toimitettu 49 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuna tulorajaulosmittauksena;
- 2) velallisen välttämättömät asumiskustannukset tai muut elinkustannukset ovat hänelle ulosmittauksen jälkeen jäävään määrään nähden korkeat; tai
- 3) keskeyttämiseen on erityinen syy.

Mainitun luvun 53 §:n 1 momentin mukaan velalliselle on annettava tulorajaulosmittauksessa vuosittain kaksi vapaakuukautta. Muilla perusteilla vapaakuukausia annetaan velallisen pyynnöstä enintään yhteensä kolme vuosittain. Hakijan suostumuksella vapaakuukausia voidaan hakemuksen raukeamatta antaa enintään kuusi vuosittain.

Kihlakunnanulosottomieheltä puhelimitse saadun tiedon mukaan A:lle on viimeksi myönnetty viran puolesta vapaakuukaudet vuonna 2009. Se, ettei hänelle ole niitä enää viran puolesta myönnetty, johtuu kihlakunnanulosottomiehen mukaan siitä, että A ei enää ole tulorajaulosmittauksen piirissä. A:n hakemuksesta hänelle on vuonna 2013 myönnetty yksi vapaakuukausi.

Katson, ettei asiassa ole tältä osin ilmennyt aihetta epäillä oikeusasiamiehen toimenpiteitä edellyttävää lainvastaista menettelyä tai velvollisuuden laiminlyöntiä.

4

TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdassa 3.3.3.2 esittämäni käsityksen kihlakunnanulosottomiehen menettelyn virheellisyydestä hänen tietoonsa sekä kiinnitän hänen ja Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan ulosottoviraston huomiota mainitussa kohdassa esittämäni.

Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen tästä päätöksestäni kihlakunnanulosottomiehelle ja Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan ulosottovirastolle.

Lisäksi lähetän jäljennöksen tästä päätöksestäni Valtakunnanvoudinvirastolle tiedoksi erityisesti siinä tarkoituksessa, että Valtakunnanvoudinvirasto sopimaksi katsomallaan tavalla kiinnittää ulosottovirastojen huomiota salassa pidettäviä tietoja sisältävien sähköpostien lähettämiseen ja varsinkin siihen, ettei suojattunakaan lähetetyn viestin aihe -kenttään merkitty teksti ole suojattu.